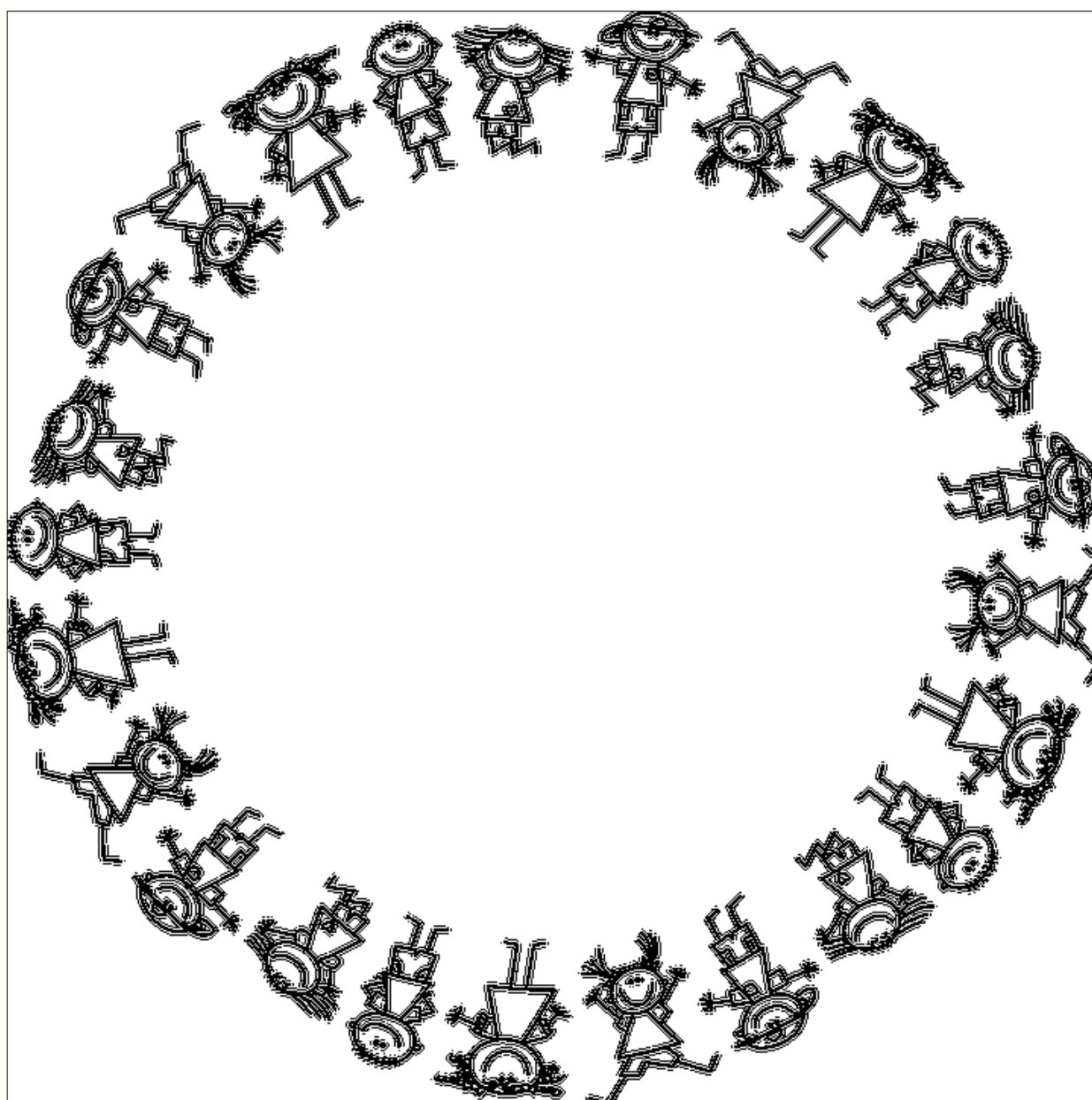

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola a Mateřská škola Aloise Jiráska Dolní Lutyně
Komenského 1000 okres Karviná, příspěvková organizace

RADOSTNĚ, ZVÍDAVĚ, SPOLEČNĚ

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	3
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3. PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	6
3.1. VĚCNÉ A MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	6
3.2. ŽIVOTOSPRAVA	6
3.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	7
3.4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	7
3.5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	9
3.6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ	9
3.7. SPOLUÚČAST ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ DĚTÍ	9
3.8. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ A ZAJIŠTĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	10
3.9. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ A ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	11
3.10. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ A ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	11
3.11. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA A ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA	13
3.12. PODMÍNKY ZAJIŠTĚNÍ PODPORY VZDĚLÁVÁNÍ DIGITÁLNÍ GRAMOTNOSTI DĚTÍ A ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DIGITÁLNÍ GRAMOTNOSTI DĚTÍ	14
3.13. PODMÍNKY ZAJIŠTĚNÍ INDIVIDUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU INDIVIDUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ	15
3.14. PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ U DĚTÍ	15
4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	16
4.1. CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	16
4.2. FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ	17
5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH ŠVP PV	18
5.1. VIZE ŠKOLY	18
5.2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH ŠVP PV RADOSTNĚ, ZVÍDAVĚ, SPOLEČNĚ	18
5.3. CHARAKTERISTIKA A ZÁMĚRY INTEGROVANÉHO BLOKU	20
5.4. KLÍČOVÉ KOMPETENCE	21
5.5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI ŠVP	22
6. EVALUAČNÍ SYSTÉM	27
6.1. PŘEDMĚT EVALUACE	28
6.2. ČASOVÝ PLÁN EVALUACE	31
ZÁVĚR	31

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název ŠVP: RADOSTNĚ, ZVÍDAVĚ, SPOLEČNĚ

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Aloise Jiráska Dolní Lutyně
Komenského 1000 okres Karviná, příspěvková organizace

Adresa školy: Komenského 1000, 735 53 Dolní Lutyně

Ředitel školy: Mgr. Marcel Figura

Kontakty: telefon: 605 569 053
e-mail: zsdl@volny.cz
webové stránky: www.zsdl.cz

Zpracovatelé programu: Koplíková Pavlína
Mgr. Witová Marcela
Čimborová Radomíra
Froncová Petra

Konzultační tým pro zpracování ŠVP: pedagogický sbor

Pracoviště MŠ: MŠ Komenského 1009
MŠ Bezručova 432
MŠ Rychvaldská 999
MŠ Hlavní 80

Zařazení do sítě škol: IČO: 47655607
IZO MŠ: 107623293
REDIZO: 600135861

Název zřizovatele: Obec Dolní Lutyně

Adresa zřizovatele: Třanovského 10, 735 53 Dolní Lutyně

Kontakty: telefon: 596 544 409
e-mail starosty obce: starosta@dolnilutynne.org

Platnost dokumentu: Od 1. září 2023

Účinnost dokumentu: ŠVP projednán v pedagogické radě: 28. srpna 2023
Č.j. ZŠ-AJ/755/2023

Datum: 28. srpna 2023

Podpis ředitele a razítko školy:

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naše mateřská škola 1.1.2003 vznikla sloučením čtyř organizací mateřských škol v Dolní Lutyni: MŠ Komenského 1009, MŠ Bezručova 432, MŠ Rychvaldská 999 a MŠ Hlavní 80. Všechny mateřské školy tvoří v současné době příspěvkovou organizaci společně se základní školou, školní družinou a školní jídelnou. Název společné organizace je Základní škola a Mateřská škola Aloise Jiráska Dolní Lutyně Komenského 1000 okres Karviná, příspěvková organizace.

MŠ na ulici Komenského 1009 byla postavena v roce 1975 v centru obce a je odloučeným pracovištěm právního subjektu ZŠ a MŠ Aloise Jiráska v Dolní Lutyni.

Celodenní provoz trojtřídní mateřské školy je zajištěn od 6:00 do 16:00 hodin. Budova má vlastní kuchyni, kotelnu a je obklopena zelení a zázemím rozsáhlé školní zahrady, s širokou nabídkou bezpečných herních prvků, které odpovídají potřebám a zájmům dětí všech věkových skupin, zastoupením dětských pískovišť a hřištěm. Celý areál je oplocený.

Součástí budovy mateřské školy je i pro děti předškolního věku účelně vybavená tělocvična. Třídy odpovídají hygienickým požadavkům, jsou vybaveny vhodným nábytkem. Jejich členění je rozděleno do částí, ve kterých probíhá stolování, hygiena, hra a odpočinek.

Tři třídy mateřské školy mají kapacitu 80 dětí ve věkovém rozpětí od 2 do 6 (7) let. V mateřské škole pracuje sedm kvalifikovaných učitelek, tři zaměstnanci provozu, čtyři zaměstnanci provozu školní jídelny a dle aktuální potřeby asistenti pedagoga či školní asistent.

Naší prioritou je vytváření zdravého sociálního klimatu pro zajištění pocitu bezpečí, radosti, klidu a pohody dětí. Pomáháme dětem získávat nové zkušenosti, znalosti, dovednosti, vědomosti. Podporujeme jejich všestranný rozvoj, jejich schopnost přemýšlet a rozhodovat se, spolupracovat, tolerovat druhé. Snažíme se o vstřícné a podnětné vzdělávací prostředí, v němž se děti cítí bezpečně, radostně a ve kterém se mohou přirozeně projevovat.

Kontakty na MŠ Komenského:

telefon: 558 848 209
e-mail: msstred@zsdl.cz
webové stránky: www.zsdl.cz

Kontakty na školní jídelnu při MŠ Komenského:

telefon: 703 481 787
e-mail: msstred.jidelna@zsdl.cz
webové stránky: www.zsdl.cz

Mateřská škola Bezručova 432 se nachází v přízemí školní budovy, jejíž další prostory využívá první stupeň základní školy. Mateřská škola je dvoutřídní s kapacitou 40 dětí. Třída Broučci je určena mladším dětem ve věku 2-4(5) let a má kapacitu 20 dětí. Třída Koťátka je určena starším dětem od 4(5) let a předškolákům s povinnou školní docházkou. MŠ má celodenní provoz od 6:00 do 16:00 hodin. Prostředí MŠ bylo několikrát upravováno, v roce 1995 byly přistaveny prostory pro hygienu, šatny a kancelář, v roce 2014 proběhla výměna oken a částečné úpravy vnitřních prostor, v roce 2020 rekonstrukce koupelen, jídelen a úprava prostor pro změnu organizace MŠ z jednotřídní na dvoutřídní. Strava je do MŠ dovážena ze Školní jídelny při základní škole na ulici Komenského 1000, svačiny jsou připravovány v kuchyňce školy na ulici Bezručova 432.

Součástí zařízení je školní zahrada, která je vybavena herními prvky k rozvoji pohybových dovedností dětí, dvěma pískovišti, altánkem pro hru dětí, mobilním herním zařízením a hračkami, které jsou průběžně obnovovány; ke vzdělávání je využívána také tělocvična v budově školy. V MŠ pracují čtyři kvalifikované učitelky, dle aktuální situace asistenti pedagoga, dvě provozní pracovnice, jedna zaměstnána zčásti také jako kuchařka.

Příjemné, klidné a bezpečné prostředí MŠ poskytuje předškolní vzdělávání zaměřené na celostní rozvoj osobnosti dětí, s respektem k jejich individuálním potřebám a podporující samostatnost v jejich budoucím životě.

Kontakty MŠ Bezručova 432:

telefon: 558 848 204
e-mail: msnerad@zsdl.cz
webové stránky: www.zsdl.cz

Mateřská škola Rychvaldská 999 byla otevřena v roce 1948 na žádost rodičů při národní škole na Zbytkách. V roce 1962 se MŠ přestěhovala do nové vlastní budovy, kde sídlí dosud. V jednotřídní MŠ s celodenním provozem od 6:00 do 16:00 hodin pracují dvě učitelky a jedna provozní pracovnice, která je zároveň i kuchařkou. Obědy se dovážejí ze školní jídelny MŠ Komenského 1009, svačinky jsou připravovány v kuchyňce školy. Škola má velkou rozlehlou zahradu s množstvím zeleně vybavenou lavičkami, houpačkami, průlezkami, pískovištěm, vyvýšenými záhonky pro pěstování rostlin a zeleniny a zpevněným terénem pro jízdu na odrážedlech a koloběžkách. MŠ úzce spolupracuje se „Spolkem rodičů“, který zajišťuje pro děti spoustu akcí. Většina těchto akcí je pořádána společně se ZŠ Zbytky.

Kontakty na MŠ Rychvaldskou 999:

telefon: 558 848 207
e-mail: mszbytky@zsdl.cz
webové stránky: www.zsdl.cz

Mateřská škola v Dolní Lutyni – Věřňovicích na ulici Hlavní 80 je rodinného typu se zaměřením na zdravý životní styl a ekologickou výchovu. Všechny děti v mateřské škole mají možnost prožít bezpečně, radostně a spokojeně den, kdy se mohou formou hry přirozeným dětským způsobem bavit, zaměstnávat a rozvíjet.

V jednotřídní MŠ s celodenním provozem od 6:00 do 15:30 hodin děti vzdělávají dvě kvalifikované učitelky a stará se o ně jedna provozní pracovnice, která pracuje zároveň i jako kuchařka. Obědy jsou dováženy ze školní jídelny ZŠ Aloise Jiráska Dolní Lutyně, svačiny jsou připravovány v kuchyňce mateřské školy.

K pohybové aktivitě děti využívají tělocvičnu a velkou zahradu, která je vybavena průlezkou se skluzavkou a houpačkou, pískovištěm, domečkem a zpevněnou plochou pro jízdu na trojkolkách a koloběžkách.

Během roku MŠ společně s rodiči organizuje akce pro děti jako je např. drakiáda, Halloween, vánoční tvoření, karneval, ples, vítání jara, pálení čarodějnic, radovánky. Většina těchto akcí je pořádána společně se ZŠ Věřňovice.

Kontakty na MŠ Hlavní 80:

telefon: 558 848 210
e-mail: msvernovice@zsdl.cz
webové stránky: www.zsdl.cz

3. PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Věcné a materiální podmínky

Prvořadým předpokladem pro vybavení MŠ je jeho funkčnost a udržitelnost vzhledem k vyhovujícím požadavkům na stav školních objektů.

Vnitřní a venkovní uspořádání prostor splňuje podmínky pro předškolní vzdělávání dětí a jejich individuální i skupinové aktivity.

Všechny prostory MŠ pro vzdělávání dětí jsou tvořeny vstupními chodbami, šatnami, třídami a hernami, koupelnami s WC, v MŠ Komenského je k dispozici samostatná tělocvična a školní jídelna, MŠ Bezručova a MŠ Hlavní má k dispozici tělocvičnu společnou pro vzdělávání ZŠ; MŠ Bezručova a MŠ Hlavní má k dispozici samostatnou jídelnu. Školní zahrada je součástí všech objektů MŠ.

Veškerá vybavenost mateřských škol vyhovuje kapacitním, bezpečnostním, antropometrickým, hygienickým a estetickým požadavkům a normám. Mateřské školy disponují vhodnými funkčními zařizovací předměty: nábytkem (úložným, odpočinkovým, herním a nábytkem ke stolování), osvětlením, vytápěním, výmalbou, zastíněním, vhodnými podlahovými krytinami – koberci, PVC, protiskluzovou dlažbou, dále sanitárním zařízením, hračkami a pomůckami, digitálními technologiemi a také estetickými doplňky vytvářejícími příjemné prostředí.

Hračky a pomůcky slouží k celostnímu rozvoji dětí po stránce tělesné, psychické, sociální, společensko - kulturní a environmentální.

Herní prvky na školních zahradách jsou pravidelně kontrolovány, udržovány a dle potřeby a možností doplňovány a obměňovány.

3.2. Životospráva

Ve všech zařízeních jsou děti vedeny ke zdravému životnímu stylu a vhodné životosprávě. Mateřské školy zajišťují pravidelný, ale zároveň flexibilní denní režim, který je přizpůsoben potřebám dětí a dennímu programu mateřských škol.

Stravování je zajišťováno dvěma způsoby. Školní jídelna při MŠ Komenského zajišťuje celodenní stravování pro zdejší MŠ a pro MŠ Rychvaldskou. Pro MŠ Bezručovu a MŠ Hlavní je strava dovážena ze ŠJ při ZŠ Komenského, v těchto zařízeních je strava vydávána a jsou zde připravovány také ranní a odpolední svačinky.

Stravování splňuje požadavky plnohodnotné stravy s důrazem na vyváženou nutriční skladbu jídelníčku a správnou technologii přípravy pokrmů a nápojů. Dětem je podávána různorodá strava s čerstvou zeleninou a ovocem celoročně, s cereáliemi, s převahou bílého masa a tmavého pečiva, se sníženým množstvím tuku, cukru. Je dodržován tříhodinový interval mezi jídly, přesný časový harmonogram vydávání stravy je podle aktuální situace upraven v provozním řádu jednotlivých mateřských škol.

Na základě individuálních zjištění od zákonných zástupců dětí je dohodnut způsob přípravy jídel a zajištění vyřazení alergenů u dětí s potravinovými alergiemi. Jídelníčky jsou opatřeny seznamem alergenů a jejich výčtem u jednotlivých jídel.

Pitný režim je zajišťován v průběhu celé provozní doby MŠ, dětem je nabízeno dostatečné množství druhů čajů, minerálky, džusů, vody. Intenzivní pitný režim je zajištěn zejména v letním období při pobytu venku. Pitný režim je dle věku a možností samoobslužný.

K odpočinku dětí mají mateřské školy k dispozici třídy, ve kterých jsou denně chystána stohovatelná lehátka, stálá ložnice je zařízena v MŠ Rychvaldská. Je k dispozici vhodné zastínění a větrání. Pro děti s menší potřebou spánku a pro předškolní děti je po kratším odpočinku nabízena klidová činnost ve třídě a činnosti související s předškolní přípravou.

Pobyt venku je realizován každodenně, s výjimkou nevhodného počasí nebo ovzduší či jiného programu MŠ. Jsou využívány školní zahrady s herními prvky k rozvoji pohybových schopností dětí a k rozvoji vztahu k přírodě. MŠ Komenského využívá také sportovní plochu při ZŠ. Pobyt venku je realizován také na vycházkách, mateřské školy mají možnost využít veřejná hřiště a okolní přírodu.

V případě příznivého počasí pobývají děti venku i v odpoledních hodinách. V průběhu dne dbají mateřské školy na střídání aktivit s relaxací, několikrát denně jsou zařazovány pohybové chvilky a přizpůsobení se individuálním potřebám dětí.

3.3. Psychosociální podmínky

Všechna zařízení mateřské školy vytvářejí pro děti prostředí, ve kterém se cítí dobře, spokojeně, bezpečně a jistě. Každé dítě má možnost individuální adaptace na prostředí a situaci v MŠ, zejména ve způsobu a délce adaptace.

Všichni pedagogové a provozní zaměstnanci respektují u dětí všeobecné lidské, vývojové a individuální potřeby, napomáhají k jejich uspokojování v atmosféře klidu, pohody a bez nadměrného přetěžování, respektují jejich individuální tempo. Komunikace směrem k dětem je srozumitelná, jasná, ve skupině jednotlivých tříd MŠ jsou podporovány kamarádské vazby a prosociální chování.

Pedagogové uplatňují respektující styl ve výchově a vzdělávání, podporují, naslouchají, jsou empatičtí. Nabídka činností v jednotlivých oblastech vzdělávání pobízí děti k samostatnému rozhodování a aktivní spoluúčasti, je věkově přiměřená, adekvátně náročná, pochopitelná, směřována k pozdější užitečnosti a praktické využitelnosti v životě dětí.

Všechna zařízení MŠ tvoří společně s dětmi pravidla soužití, respektují časový harmonogram a nezbytný řád nutný k chodu zařízení, jež jsou zároveň vyváženy osobní svobodou a volností dětí.

Všechny děti v MŠ mají rovnocenné postavení, nikdo není zvýhodňován ani znevýhodňován nebo podceňován. Nevhodné projevy v chování směrem k dětem (například negativní komentáře, manipulace, zbytečné organizování dětí, podpora nezdravé soutěživosti) nejsou přípustné.

Pravidla respektujícího chování a komunikace jsou uplatňována také ve vztazích mezi dospělými, stejně jako mezi dospělými a dětmi.

Vytváření adekvátních psychosociálních podmínek, pozitivního klimatu v neformálních vztazích sociálních skupin jednotlivých tříd je důležitým předpokladem pro prevenci rizikového chování (například agresivity či šikany).

Záměrem je udržovat na stávající úrovni klidné, pohodové a přátelské klima našich vesnických mateřských škol, kde budou mít děti, zaměstnanci i zákonní zástupci dětí všichni společně pocit, že je dobré být tady a být spolu.

3.4. Organizace vzdělávání

Třídy odpovídají hygienickým požadavkům, jsou dostatečně vybaveny dětským nábytkem, který splňuje antropometrická kritéria a požadavky na bezpečnost dětí.

Prostor tříd je strukturován do jednotlivých částí, ve kterých probíhá stolování, hygiena, hra a odpočinek. Vnitřní i venkovní prostory využívané dětmi jsou vybaveny dostatkem vhodných pomůcek a hraček, které jsou adekvátní věku a individuálním potřebám dětí.

Třídní učitelky i školní asistent se podílejí na vytváření důvěrného klimatu třídy, tolerantního prostředí a porozumění. Všem zaměstnancům školy záleží na vytváření laskavého, vlídného a bezpečného prostředí pro děti i jejich rodiče.

Dětem je nabízena pestrá vzdělávací nabídka, spojená s aktivitami napříč vzdělávacím obsahem. Výchovně vzdělávací činnosti vycházejí ze ŠVP PV, odpovídají požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a jsou detailně rozpracovány v Třídních vzdělávacích programech jednotlivých tříd MŠ.

Zatímco u nejmladších dětí jsou činnosti a aktivity třídních učitelky a školního asistenta zaměřeny na úspěšnou adaptaci, samostatnost a posilování prosociálního chování mezi dětmi, starším dětem je pak nabízena řada projektových a výjezdových aktivit. Cílem pedagogů je úspěšný přechod dětí z mateřské školy do školy základní.

Mateřská škola spolupracuje intenzivně se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC), klinickým logopedem. Spolupracuje rovněž s jinými školami a subjekty, a to jednak s mateřskými školami na

území obce Dolní Lutyně a v rámci obce s rozšířenou působností i s okolními mateřskými školami v Bohumíně, Rychvaldu.

V rámci spolupráce jsou realizovány aktivity:

- plavecký kurz pro předškolní děti (BOSPOR Bohumín a STARS Karviná)
- kulturní akce (Kulturní dům Dolní Lutyně, K3 Bohumín, Divadlo loutek Ostrava, ZUŠ Rychvald)
- účast v projektu BONAGRANT (Bonatrans)
- akce Kamarádi hasiči (SDH Dolní Lutyně)
- akce Kamarádi policisté a další preventivní aktivity (Policie ČR)
- Vítání občánků (Obecní úřad Dolní Lutyně)
- Rozloučení s předškoláky s panem starostou (Obecní úřad Dolní Lutyně)
- Malí budoucí čtenáři (Knihovna Dolní Lutyně a Věřňovice)
- exkurze Za telátky (firma Netis)
- akce Čím budu? (firmy v Dolní Lutyni, např. pneuservis, kadeřnictví,...)
- Solná jeskyňka Dětmarovice
- projekt Šachy do škol (DDM Bohumín)
- atletický klub Sportujeme s radostí (DDM Petřvald)
- Judoškolky (JUDO CLUB Orlová)
- Sportovní školky a Bruslení pro školky (MSK Orlová)
- další subjekty dle aktuální situace

Doplňkové činnosti a aktivity jsou součástí TVP MŠ jednotlivých MŠ v rámci plánovaných akcí a činností pro daný školní rok.

Nedílnou součástí práce mateřské školy jsou výlety, spaní v MŠ, škola v přírodě, tematicky zaměřené výchovně vzdělávací programy a interaktivní programy formou výletů a exkurzí, návštěvy divadel, zábavné programy, dílničky a jiné.

Organizace vzdělávání probíhá v heterogenních i homogenních třídách, pedagog je podrobně seznámen s věkovými a individuálními zvláštnostmi dětí, může proto individuálně posoudit možné odchylky a nerovnoměrnosti ve vývoji dítěte a navrhnout opatření.

Rodiče mají možnost v přihlášce do mateřské školy uvést, ve které mateřské škole chtějí, aby bylo dítě prioritně vzděláváno a možnost zvolit si náhradní mateřskou školu. Dle možností školy je požadavek rodičů akceptován a následně vše individuálně s rodiči konzultováno.

Pro přijímání dětí jsou stanovena jasná kritéria, podle kterých jsou děti přijímány v případě, kdy počet žádostí překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí v mateřských školách.

Mezi dvě kritéria přijetí patří jednak trvalý pobyt dítěte v obci v době zápisu a jako další věk dítěte k 31. 8. daného školního roku, pro který se zápis do mateřské školy koná.

Všechny žádosti o přijetí jsou vyhodnoceny dle předem známých kritérií a následně seřazeny dle počtu dosažených bodů. Při rovnosti bodů jsou děti přijaty od nejstaršího po nejmladší.

Seznam přijatých dětí pod registračními čísly je zveřejněn na webových stránkách školy a také viditelně v prostorách jednotlivých mateřských škol.

Odpovědnou osobou za realizaci zápisů do mateřských škol je ředitel školy.

Obvyklý denní režim a orientační uspořádání dne:

6:00 – 9:00	<u>SPONTÁNNÍ ČINNOSTI</u> scházení dětí, spontánní činnosti, individuální činnosti, herní činnosti, pohybové činnosti, uvítací ranní rituály, hygiena, svačina
9:00 – 9:30	<u>ŘÍZENÉ ČINNOSTI</u> hygiena, didakticky cílené činnosti dle oblastí uvedených v ŠVP MŠ
9:30 – 12:00	<u>POBYT VENKU</u> příprava na pobyt venku, pobyt venku, hygiena, oběd, zdravotně zaměřené činnosti, příprava na odpočinek, rozcházení polodenních dětí
12:00 – 14:00	<u>KLIDOVÉ ČINNOSTI</u> odpočinek, relaxace, náhradní zájmové aktivity, individuální činnosti, hygiena, svačina
14:00 – 16:00	<u>ODPOLEDNÍ ČINNOSTI</u> pohybové činnosti, odpolední zájmové činnosti, spontánní činnosti, pokračování didakticky cílených činností, individuální činnosti

Uspořádání dne je orientační, může být pozměněno v závislosti na věkovém složení třídy, v případě účasti na různých akcích, případně jiných aktuálních potřebách MŠ. Uspořádání se liší v počátcích a koncích provozu dle podmínek jednotlivých mateřských škol. Odlišnosti v časovém uspořádání na jednotlivých pracovištích jsou uvedeny v provozním řádu dané MŠ.

3.5. Řízení mateřské školy

Všichni zaměstnanci se řídí Školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, Provozním řádem a Školním řádem. Mají jasně vymezeny povinnosti, pravomoci a úkoly specifikované v náplních práce.

Vedení školy vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor.

Mezi vedením školy a mateřskými školami a mezi školami a veřejností je stanoven funkční informační systém - pravidelné porady, emailová pošta, aplikace Digiškola, webové stránky, telefonické spojení. Evaluační práce podřízených ředitelem školy se opírá o funkční zpětnou vazbu se zástupkyní ředitele pro MŠ a o evaluaci jednotlivých vedoucích učitelek mateřských škol.

Zaměstnanci jsou pozitivně motivováni a podporováni ve vzájemné spolupráci. Pedagogické sbory pracují jako tým, ke spolupráci zvou zákonné zástupce dětí. Plánování pedagogické práce a chodu mateřských škol je funkční a opírá se o analýzu a zpětnou vazbu.

Školní vzdělávací program tvoří ředitel s celým pedagogickým sborem. Výsledky evaluační činnosti jsou využívány pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základní školou a školní družinou, s dalšími organizacemi v obci Dolní Lutyně a otevřenou komunikací a aktivní spoluprací mezi všemi aktéry vzdělávání upevňuje kulturu a klidné klima školy a realistickou prezentaci mateřské školy na veřejnosti.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Cílem je udržet a rozvíjet kvalifikovaný a kvalitní tým zaměstnanců mateřské školy, který bude naplňovat vizi mateřské školy.

Pedagogové v mateřských školách mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost, dále se soustavně vzdělávají.

Pedagogové pracují, jednají a chovají se jako profesionálové, tj. v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku a kodexem pedagoga.

Všichni zaměstnanci dodržují školskou legislativu v aktuálním znění.

Pracovní doba pedagogů je organizována tak, aby byla vždy zajištěna dětem optimální pedagogická péče. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů.

3.7. Spoluúčast zákonných zástupců dětí

Spolupráce pedagogických pracovníků se zákonnými zástupci dětí preferuje budování důvěry, slušnosti, korektnosti a spolehlivosti a funguje na základě partnerství.

Všichni zaměstnanci jsou vstřícní a ochotní. Mateřská škola je školou "otevřenou" se zájmem o kvalitní spolupráci a otevřenou komunikaci se zákonnými zástupci dětí a prohlubování vzájemné důvěry a sounáležitosti při naplňování vize mateřské školy.

Rodiče jsou pravidelně informováni o všem, co se v mateřské škole děje, o prospívání jejich dítěte a o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení. Pedagogové se domlouvají s rodiči na společném postupu při výchově a vzdělání jejich dítěte.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají mlčenlivost a diskrétnost ve svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně a taktně, nezasahují do života rodiny, vyvarují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Informace, které zákonný zástupce dítěte poskytne do školní matriky nebo jiné důležité informace o dítěti (např. zdravotní způsobilost) jsou důvěrné a všichni zaměstnanci mateřské školy se řídí zákonem o ochraně osobních údajů.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Konzultační hodiny jsou voleny ve spolupráci s rodiči se snahou o vzájemnou maximální vstřícnost a porozumění. Programy společných setkávání jsou sestavovány tak, aby byly pro rodiče podnětem k jejich společné aktivitě s dětmi a silnou motivací pro smysluplné trávení volného času a základem pro společné preventivní předcházení všem projevům sociálně patologických jevů.

3.8. Podmínky vzdělávání a zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Podmínky vzdělávání a jejich zajištění musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Pro děti se SVP jsou vytvářeny materiální podmínky s ohledem na specifika konkrétního dítěte (zajištění kompenzačních pomůcek technických a didaktických). Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby s odborníky mimo oblast školství.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zajistit komplexní péči na základě úzké spolupráce s rodinou, ŠPZ, klinickou logopedkou a odbornými lékaři. Prioritou je uplatnění principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování i při realizaci činností a zaměření se na rozvoj samostatnosti dítěte v co nejvyšší míře (sebeobsluha a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení).

Dalším krokem je snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy, přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření a doplňování pomůcek, programů k individuální speciálně-pedagogické péči dle potřeby.

Pedagogům, asistentům je umožněn nákup potřebných publikací, doplnění vzdělání absolvováním potřebného kurzu apod. Rodičům je poskytována adekvátní poradenská péče, konzultace.

Pro dítě, které má platné doporučení školského poradenského zařízení, je vypracováván individuální vzdělávací plán. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování je potřebná spolupráce pedagogů, případně asistenta se zákonným zástupcem dítěte. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v §28 vyhlášky č.27/2016 Sb. v platném znění. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP.

Mateřská škola má ve svém školním vzdělávacím programu vytvořeny podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.

Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny předměty speciálně pedagogické péče podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory. Vzdělávací obsah těchto předmětů speciálně pedagogické péče přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními. Vyhláška č. 27/2016 Sb. poskytuje výčet oblastí předmětů speciálně pedagogické péče, mezi které patří zejména řečová výchova, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, nácvik sociální komunikace, logopedická péče, rozvíjení sluchového vnímání, prostorová orientace a další oblasti které vychází z konkrétních obtíží žáka.

3.9. Podmínky vzdělávání a zajištění průběhu vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaného bloku podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na důvodné potvrzení výjimečných vloh dítěte, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Těmto dětem věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely.

Prostřednictvím pedagogické diagnostiky je monitorováno nadání dětí. Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatřeních pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Dále potom úzce spolupracuje se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními a dalšími subjekty, dle potřeby.

Na základě pozorování a pedagogické diagnostiky postupuje MŠ tak, aby dítě, které projevuje známky nadání, mohlo smysluplně uplatnit projevy nadání v rozmanitých oblastech a rozvíjet je. Pedagogové cíleně pracují s portfoliem dítěte a pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučí zákonným zástupcům dítěte vyšetření ve ŠPZ a na základě doporučení pak vypracují plán podpory, případně individuální vzdělávací plán. Mateřská škola má ve svém školním vzdělávacím programu vytvořeny podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte, taktéž dítěte s nadáním, s ohledem na jeho individuální možnosti.

Při vzdělávání dětí nadaných se MŠ zaměří na doplnění a obohacení didaktických pomůcek, her a hlavolamů, literatury žákovské a učitelské knihovny, prohloubení spolupráce se ŠPZ a na další vzdělávání učitelů.

3.10. Podmínky vzdělávání a zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Pro zajištění **podmínek vzdělávání** dětí od dvou do tří let je MŠ vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Sedací nábytek zohledňuje menší tělesnou výšku dvouletých dětí a podporuje správné držení těla při sezení.

Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.

Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti adekvátním způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. MŠ se zabývá přehodnocením užití vhodnosti některých stávajících hraček (věková hranice vhodnosti použití hračky je uvedena na obalu výrobku). Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Je zajištěno využívání odpovídajících zahradních herních prvků (průlezky, skluzavky a další prvky) vzhledem k věku, potažmo výšce dětí.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity. Těžištěm je zajištění co nejvíce prostoru pro spontánní činnosti dětí, volnou hru a dostatek pohybových aktivit, střídání nabídkových činností, trénování návyků a praktických dovedností. Využívání didaktických pomůcek a vybavení pro děti ve věku od 2 do 3 let v dané třídě mateřské školy (třída heterogenní, eliminovat nebo odstupňovat přístupnost některého vybavení – uzavíratelné skřínky, vyšší 2 police apod.)

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let je realizováno citlivým způsobem, s ohledem na vývojová specifika. Je tak organizováno formou střídání nabídky s ohledem na krátkou dobu udržení pozornosti, trénováním návyků a praktických dovedností a dáváním dostateku prostoru pro spontánní hru a pohybové aktivity.

Zařazení dětí mladších tří let do mateřské školy je podmíněno úzkou spoluprací s rodinou již v okamžiku přijetí dítěte. Je maximálně respektována individuální potřeba času na adaptaci.

Se zákonnými zástupci dítěte může být dohodnuta zkušební doba a nastaven průběh adaptačního období v souladu s možnostmi rodiny a reálnými podmínkami dané mateřské školy. Dětem je zprostředkován individuální adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování.

Tyto děti mají zvýšenou potřebu dopomoci v oblasti hygieny, oblékání a stolování, o pomoc tak mohou být požádány i provozní pracovnice.

Při poskytování vzdělávání učitelky dbají na stálý pravidelný denní režim, poskytují emoční podporu, vytváří bezpečné a podnětné prostředí, poskytují individuální péči dle možností související s aktuální situací ve třídě. Zároveň učitelky laskavě uplatňují důsledný přístup a motivují k samostatnosti. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

Organizace vzdělávání a plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí a z jejich individuálních vzdělávacích potřeb a možností. Učitelka volí metody a formy vzdělávání přiměřené věkovým zvláštnostem dětí. S ohledem na bezpečnost i možnosti konkrétních dětí pracuje s menšími skupinami nebo individuálně, vybírá takové činnosti, které dítě zvládne, počítá se zapojením všech smyslů, nastavuje přiměřené vzdělávací cíle.

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji se jedná o individuální nebo skupinovou formu činností. V plné míře jsou akceptována vývojová specifika (individualizace a diferenciací).

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- zajištění bezpečného a podnětného, klidného prostředí, které co nejvíce připomíná zázemí rodiny
- časová nenáročnost, jednoduchost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte
- emoční podpora, podpora začlenění do kolektivu

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi
- stimulace motorických dovedností
- podpora rozvoje poznávacích procesů
- osamostatňování, vědomí vlastní osobnosti

3.11. Podmínky vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka a zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, a jejichž rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, poskytne MŠ podporu při osvojování českého jazyka. Tato podpora bude poskytována od samého nástupu do MŠ. Pedagogové při práci s dětmi přizpůsobí didaktické postupy tak, aby přirozeně podporovali osvojení si českého jazyka a tím zajistili plynulý přechod do základního vzdělávání. Pokud budou v MŠ alespoň 4 děti – cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude pro ně zřízena skupina pro jazykovou přípravu v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

V naší mateřské škole se zatím nevzdělávaly děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka. Pokud by tato situace nastala, bude dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka věnována zvýšená pozornost a bude jim zároveň poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk a uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici.

Mateřská škola bude poskytovat dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v takové míře a rozsahu, aby děti získaly potřebné jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní zapojit se do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je "Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání", vydané NPI ČR v červenci 2021, který využijeme při individualizované práci s těmito dětmi.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

3.12. Podmínky zajištění podpory vzdělávání digitální gramotnosti dětí a zajištění průběhu vzdělávání digitální gramotnosti dětí

Podmínky zajištění podpory vzdělávání digitální gramotnosti dětí

MŠ se podílí na vytvoření vhodných podmínek a nastavení procesů, které povedou k cílům, metodám a formám vzdělávání odpovídajícím současnému stavu poznání, požadavkům společenského života i trhu práce, ovlivněným rozvojem digitálních technologií a informační společnosti.

Cíle:

- otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií
- zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi
- rozvíjet informatické myšlení žáků
- poučit děti o bezpečnosti a seznámit děti s nástrahami v digitálním prostředí

Zajištění podpory vzdělávání digitální gramotnosti dětí

V rámci integrovaného bloku a podpory základů klíčových kompetencí vytváříme podmínky pro věku přiměřené základy a předpoklady pozdějšího rozvoje digitální gramotnosti.

Jedná se především o základy vědomostí, dovedností, postojů a hodnot, což pomůže předškolním dětem zvládnout jejich budoucí roli žáka. Digitální technologie mohou být jednak cílem vzdělávání a jednak mohou být prostředkem ke vzdělávání.

Obě tyto roviny se při činnostech u předškolních dětí prolínají. Těžištěm je postupné seznamování dětí s digitálními technologiemi a umožnění jim zjišťovat, k čemu slouží, jaký mají účel, komu pomáhají. Nedílnou součástí je využití jejich vlastních praktických zkušeností s použitím pomůcek a přístrojů běžně spojených se životem v dnešní společnosti. Vše s důrazem na bezpečnost při používání digitálních technologií.

Digitální učební pomůcky pro rozvoj informatického myšlení dětí a jejich digitálních kompetencí (např. programovatelné robotické pomůcky a robotické stavebnice, notebooky apod.) slouží ke zvýšení kvality předškolního vzdělávání dětí a rozvoji u kompetencí k učení, řešení problémů a činností u dětí.

V rámci digitálních kompetencí děti mohou:

- rozeznávat různé symboly, ikony, rozumět jejich významu, porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla.
- pracovat s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj jazyka a řeči (např. zvukové pexeso, pojmenování obrázku, opakování slov, nácvik správné výslovnosti atd.)

- pracovat s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj myšlení a představivosti (např. vyhledávání na základě barvy, velikosti, tvaru, zvuku, určení větší – menší, řazení obrázků podle časové osy apod.)
- využívat zařízení ke komunikaci s jinou osobou (přitom klást důraz na etiketu, zdvořilost, poznávání nevhodného chování a odmítání se na něm podílet)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí (fotografie, koláže fotografií, nahrávání hlasového komentáře)
- pracovat se vzdělávacími aplikacemi, v nichž se dotváří či mění nějaký obsah (např. malování, skládačky), práce s mapou
- chápat a tvořit jednoduché algoritmy, které jsou základem budoucí schopnosti programovat (lze využít programovatelné hračky)
- chovat se bezpečně v různých prostředích, včetně digitálního prostředí (např. jak se chovat při setkání s neznámými lidmi, odmítat nevhodné chování i komunikaci, která je dětem nepříjemná, získávat základy bezpečné práce s digitální technikou – nevhodnost dlouhého dívání se do obrazovek, špatného držení těla, vzdálenost očí od obrazovky, spaní s telefonem apod.)
- chovat se šetrně k životnímu prostředí, získávat povědomí o ekologických aspektech využívání digitálních technologií, poučení o třídění odpadu, sběrných místech apod.
- řešit problémy, umět požádat o radu
- rozpoznat základní části digitálního zařízení a vědět, že uvnitř jsou programy

Digitální technologie lze zařazovat v mateřské škole v průběhu dne, prolínají se všemi vzdělávacími oblastmi. Děti již v útlém věku projevují zvědavost a výrazný spontánní zájem, což lze při rozvíjení digitální gramotnosti využít.

3.13. Podmínky zajištění individuálního vzdělávání dětí a zajištění průběhu individuálního vzdělávání dětí

Dle školského zákona je vymezeno povinné předškolní vzdělávání. Jednou z forem plnění této povinnosti je individuální vzdělávání. Zákonný zástupce má povinnost zapsat dítě k předškolnímu vzdělávání. Dítě může být k individuálnímu vzdělávání zapsáno v kterékoli mateřské škole, spadající pod ZŠ a MŠ A. Jiráska. Zákonný zástupce dítěte písemně oznámí MŠ své rozhodnutí o individuálním vzdělávání dítěte tři měsíce před začátkem školního roku, tedy v době zápisů do MŠ.

Podmínky a zajištění průběhu individuálního vzdělávání:

1. Dle doporučení MŠ musí rodič své dítě vzdělávat v domácím prostředí a shromažďovat o vzdělávání podklady, které předloží při povinném ověření.
2. Rodič je povinen se s dítětem zúčastnit ověření v MŠ v daném termínu, který je stanoven na středu prvního týdne v listopadu daného školního roku, popř. v náhradním termínu ze závažných důvodů do 15. prosince daného školního roku. Ověření provádí ředitel nebo jím pověřený pedagog. Zákonný zástupce má právo být přítomen u ověření.
3. Individuální vzdělávání může být ukončeno kdykoliv v průběhu školního roku rodičem nebo MŠ, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu (ukončí ředitel školy; odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek; dítě nelze opětovně individuálně vzdělávat), dítě zahájí pravidelnou denní docházku.
4. V době individuálního vzdělávání je dítě zapsáno v MŠ, ale nemá nárok na účast při akcích či aktivitách školy, ani na stravné.
5. Odpovědnost za dítě a jeho vzdělávání má zákonný zástupce dítěte.

Zákonným zástupcům je **doporučeno vytváření sběrného portfolia dítěte**, kam budou zakládat materiály související s individuálním vzděláváním (např. výtvarné práce; fotografie dětských prací – ze

stavebnice, modelíny, písku a dalších materiálů; vstupenky z akcí; pracovní listy; seznam literatury aj.). Sběrem těchto různorodých materiálů rodiče i škola získávají dobrý podklad pro snadnější průběh rozhovoru o průběhu individuálního vzdělávání při ověření dosahování očekávaných výstupů. MŠ má povinnost seznámit zákonného zástupce s oblastmi, ve kterých má být dítě vzděláváno.

Oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno, jsou dány:

- Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, konkrétně školním vzdělávacím programem dané MŠ
- Desaterem pro rodiče dětí předškolního věku
- Konkretizovanými očekávanými výstupy

Vše je uloženo na webu školy, popřípadě dle dohody se zákonným zástupcem dítěte jsou posílány odkazy na jednotlivé dokumenty samotnému zákonnému zástupci na jeho email.

3.14. Prevence sociálně patologických jevů u dětí

K základním cílům prevence rizikového chování patří zejména:

- Rozvíjení a podpora sociálních kompetencí u dětí
- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Rozvoj kreativity, samostatnosti a sociálních dovedností dětí
- Nabídka širokého spektra aktivit pro trávení volného času dětí jako prevenci nudy a stresu
- Témata souvisejících s prevencí sociálně patologických jevů zařazovat do tematických celků v rámci vzdělávání během celého školního roku
- Používání a zavádění takových metod vzdělávání, aby byly všechny děti do procesu zapojeny ve všech oblastech, což vede ke snížení rizika vyčlenění některých dětí z kolektivu

Základní kompetence v rámci prevence sociálně patologických jevů a výchovy ke zdravému životnímu stylu:

Mateřská škola se zaměřuje v oblasti prevence rizikového chování na rozvíjení následujících kompetencí:

- Sociální kompetence (MŠ vede děti k orientaci v sociálních vztazích, k odpovědnosti za své chování)
- Komunikační dovednosti (rozvíjí schopnost řešit problémy adekvátně k věku a rozumovým schopnostem dětí a dovednost přiměřeně reagovat na neúspěch a stres)
- Vytváření a upevňování mravních hodnot, tolerance a porozumění

K naplnění cílů prevence využívají všechna pracoviště MŠ tyto metody a formy práce:

- Vytváření pozitivního sociálního klimatu v mateřských školách, atmosféry důvěry, pohody a klidu bez strachu z neúspěchu
- Využívání prožitkového a kooperativního učení, učení se nápodobou
- Podpora aktivity a samostatnosti dětí a schopnosti bez obav projevit svoje názory
- Formou her navozování takových situací, které vyžadují různé způsoby řešení s praktickou využitelností v dalším životě

Témata prevence prolínající se předškolní výchovou:

- Výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu, osobní bezpečí
- Vztahy v rodině a v kolektivu

- Tolerance a respekt v souvislosti s různými etniky, skupinami, ...
- Společenské vztahy, šikana, zvládání neúspěchu a agresivity

4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a tvoří logicky provázaný komplex záměrů, cílů, vzdělávacích podmínek a procesů, včetně systematicky nastavené evaluace. Postihuje spektrum všech oblastí působení pro individualizovaný rozvoj samostatných a zdravě sebevědomých dětí, a to vše v úzké spolupráci s rodiči. Mateřská škola plní v současné hektické době společně s rodiči důležitou roli diagnostickou, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, k dětem s nerovnoměrnostmi ve vývoji, se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním. U těchto dětí preferujeme především zvýšenou individuální péči a diagnostiku, případně spolupráci s dalšími odborníky - pediatrem, školským poradenským zařízením.

Základní filozofie našeho školního vzdělávacího programu spočívá ve společném objevování světa dítětem a zohledňuje jeho radost z prožívání, zvědavost při objevování a poznávání v rámci vědomí „mohu, chci, trůfám si“.

4.1. Cíle předškolního vzdělávání

Rámcový vzdělávací program pracuje se čtyřmi cílovými kategoriemi, které jsou těsně provázané. Vědomé a systematické sledování a **naplňování rámcových cílů jako záměrů by mělo spolehlivě vést k dosahování výstupů – klíčových kompetencí.**

Rámcové cíle se promítají do pěti vzdělávacích oblastí:

- biologické
- psychologické,
- interpersonální,
- sociálně-kulturní,
- environmentální.

Jeich průběžné naplňování směřuje k dosahování **dílčích kompetencí** - dílčích poznatků, dovedností, hodnot a postojů.

Rámcové cíle předškolního vzdělávání:

- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti se projevovat jako samostatná osobnost působící na své okolí

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

4.2. Formy a metody vzdělávání

Preferujeme a rozvíjíme metody kooperativního učení a učení činnostního, praktické a názorné metody, hry a pohyb, pohádky a příběhy, rituály a pravidla (vizualizace, strukturalizace, motivace). Podporujeme prakticky orientované činnosti a aktivity, které připravují děti na reálné situace vyplývající z reálného života a samostatnou práci dětí, ale frontální učení není vyloučeno. Využíváme metody práce, které podněcují aktivitu, samostatnost, tvoření a nacházení řešení, metody práce se zaměřením na prožitek, nikoliv na výkon a které umožňují individuální, emoční a sociální rozvoj dítěte a jejichž prostřednictvím naučíme děti komunikovat, cítit a prožívat. U dětí mladších tří let věku primárně volíme prožitkové učení, kooperativní učení a sociální učení.

Příklady metod práce:

- hra
- preferování vlastní práci s dětmi, před návštěvami ekocenter a návštěvami lektorů ve třídě
- poskytuje dětem věcně správné, vhodně zjednodušené a zajímavě podané informace
- nebojíme se přiznat, že něco nevíme nebo neznáme, ukážeme dětem postup, jak informace vyhledat
- respektujeme individuální zvláštnosti osobnosti i vývoje každého dítěte, děti nepřetěžujeme
- podporujeme zvědavost, oceňujeme aktivitu a tvořivost dětí
- zapojujeme děti do společné práce
- zapojujeme rodiče, popř. seniory či veřejnost do života mateřské školy
- komunitní kruh, diskuze
- prožitkové učení
- kooperativní učení
- situační učení
- logopedická prevence
- řízené činnosti v různých oblastech vzdělávání
- spontánní činnosti
- zdravotní činnosti
- spolupráce s veřejností
- pozorování a experimentování
- socializační činnosti
- slavnosti a zábavy školy
- škola v přírodě, výlety

Nabídkou každodenních činností zaměřených na enviromentální výchovu vedeme děti k samostatnému myšlení, pozorování a experimentování. Vyvážeností řízených a volných činností je nabádáme k řešení problémů. Formou tvořivé dramatiky je zapojujeme do dění, tak aby si uvědomily sebe sama jako součásti společnosti a přírody s její barevností a rozmanitostí, aby dokázaly vyhodnotit své chování a jednání se všemi důsledky, které to přináší. Hrou s enviromentálním zaměřením vedeme děti k jednání a projevům, které jim umožní zapojit se do společnosti jako individuální osobnost

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem **spontánních** a **řízených** aktivit. Specifickou formu představuje **didakticky cílená činnost**, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou **záměrného i spontánního učení**. Spontánní učení je založené na principu přirozené nápodoby a vychází

z poskytování vzorů chování a postojů, které jsou k nápodobě a přijímání vhodné. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, **prožitkovém** a **interaktivním** učení, zpravidla ve skupinkách a individuálně.

Právě formou **prožitkového** učení jedinec přirozenými cestami a mechanismy svých biopsychosociálních struktur sbírá a zpracovává zkušenosti ze všech oblastí života a po celý svůj život. Zkušenosti získává především tím, že něco dělá a že to, co dělá, prožívá. Učení tohoto typu je pro dítě nenásilné, funkční, přirozeným způsobem zdravé. Předškolnímu věku je tento typ učení nejvlastnější. Nikdy později již nebude dítě s takovou intenzitou, fantazií a efektivitou pracovat samo na sobě.

Formy vzdělání mají **charakter hry, zábavy a zájmových činností** dětí, probouzejí aktivní zájem v dítěti a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat a vracet se do přírody.

Další využívanou metodou jsou **kooperativní hry** - hry „sdílení, spolupráce, přijetí - jsou strukturovány tak, že každý vyhrává, nikdo neprohrává, děti si hrají s druhými, ne proti druhým. Jsou to hry, v kterých se hráči snaží o jeden společný, všemi žádoucí cíl.“ (Kasíková)

Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří i společné akce dětí a rodičů, jako jsou karnevaly, dny dětí, den matek, výlety, plavecký výcvik, exkurze, divadla a další, které organizujeme v průběhu celého roku. Doplnující aktivity jsou podrobně zpracovány v Třídních vzdělávacích programech jednotlivých tříd mateřské školy.

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH ŠVP PV

5.1. Vize školy

Záměrně byly zvoleny tři hodnoty, a to **radostně, zvědavě a společně**, protože pro život je důležité, aby každý věřil ve své schopnosti a zároveň i to, že každý jedinec má něco, z čeho se my ostatní můžeme učit.

Pro život je podstatné, aby se všichni k sobě chovali otevřeně a respektovali vzájemné odlišnosti a věřili v kompetence jednotlivce i skupiny.

Těžištěm našeho působení na děti je podpora jejich přístupu k životu v rámci pocitu **mohu, chci, troufám si** a to jak při setkání s ostatními, tak při jejich přípravě na budoucnost.

Vycházíme z klidného, pohodového a přátelského klimatu našich vesnických mateřských škol, kde budou mít děti, zaměstnanci i rodiče všichni společně pocit, že je dobré být tady a být spolu.

5.2. Vzdělávací obsah ŠVP PV Radostně, zvědavě, společně

Obsah vzdělání je ve školním vzdělávacím programu zpracován do jednoho integrovaného bloku, u kterého uvádíme všeobecné vzdělávací cíle a vzdělávací obsah, který si jednotlivá odloučená pracoviště podrobněji rozpracují do svých třídních vzdělávacích programů. Rozložení bloku a témat je přibližné a nezávazné a časový prostor k realizaci zůstává otevřený, flexibilní, dostatečně volný s prostorem pro aktivní vstup dětí i tvořivost učitelů. Jedná se o dokument, který úzce souvisí s postupným získáváním nových zkušeností, poznatků z autoevaluace, se stálým vzděláváním pedagogů a s podmínkami v jednotlivých mateřských školách a zohledňuje aspekty vzdělávání dětí všech věkových skupin.

Tři hodnoty, a to radostně, zvědavě, společně se promítají do jednoho integrovaného bloku:

RADOSTNĚ, ZVÍDAVĚ, SPOLEČNĚ

Jednotlivá témata a podtémata v rámci integrovaného bloku se prolínají, doplňují a reagují na aktuální potřeby, záměry a cíle ve vzdělávání.

5.3. Charakteristika a záměry integrovaného bloku

Integrovaný blok Radostně, zvědavě, společně umožňuje dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu na základě prožitkového učení. Cílem a smyslem integrovaného bloku je podporovat zvědavost, objevování, uvědomování si

vzájemné souvislosti dějů. Podporovat zájem o dění kolem sebe, poznávání jiných společenství, získávání základních poznatků o prostředí, ve kterém žijeme a o jeho ochraně. Poznávání živé a neživé přírody. Získávání základních představ o světě zvířat, rostlin, hmyzu a o životě v různých ekosystémech. Vytvořit si povědomí o tom, co je zdravý životní styl a upevnit zdravé návyky. Uvědomění si důležitosti pohybu, rozvoje tělesné zdatnosti a obratnosti. Poznávání nových kamarádů, pravidel soužití, navazování kontaktů, podpora vztahů, komunikace, spolupráce, umění naslouchat. Seznamování se se svým okolím, místem, kde žijeme. Získání povědomí o kulturním dědictví a tradicích.

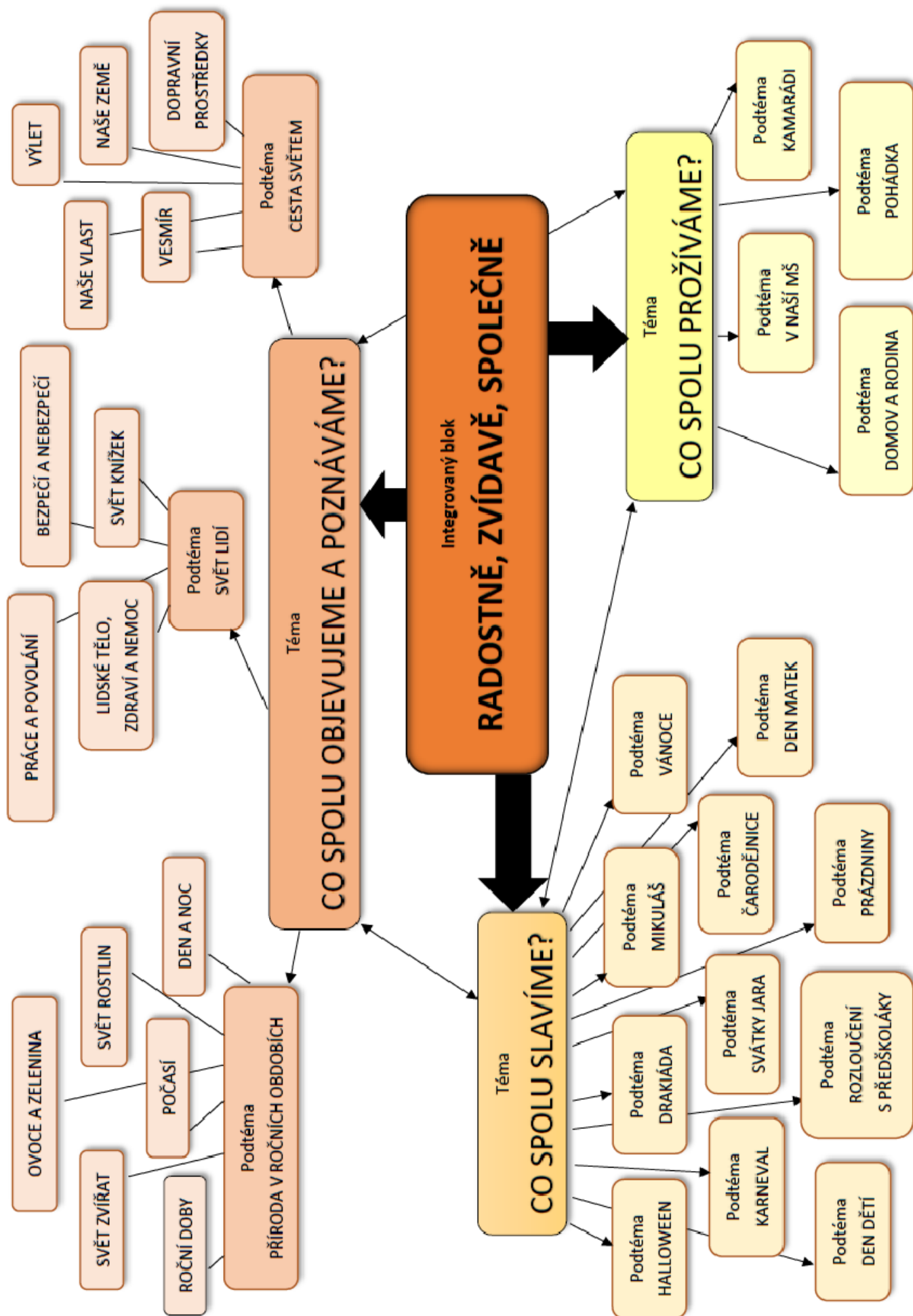
Důraz je kladen na samostatnost, kreativitu, nebojácnost se prosadit a vyjádřit svůj názor.

Nabízené činnosti umožňují aktivní účast skupiny dětí, uspokojují jejich potřebu získávat nové zkušenosti objevováním.

Součástí integrovaného bloku jsou témata členěná do jednotlivých podtémat.

Učitelky si podtémata vybírají a zapracují do svých TVP MŠ dle aktuálních podmínek a záměrů během celého roku.

Do vzdělávacího obsahu TVP MŠ mohou pedagogové libovolně zařazovat dle vyhodnocení a potřeb další projekty, které budou vnímat jako důležité z pohledu podpory vzdělávání.

5.4. Klíčové kompetence

Charakteristika klíčových kompetencí:

Kompetence učit se znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat učení jako přirozený, otevřený celoživotní proces
- rozvíjet své schopnosti a dovednosti potřebné k efektivnímu učení, zdokonalovat své učební strategie
- přistupovat k učení iniciativně, s aktivním zájmem
- výsledky učení uplatňovat v životě i v dalším učení

Kompetence řešit problémy znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat problémy jako samozřejmou součást života a učení
- chápat je jako výzvu k řešení, jako příležitost k vlastnímu rozvoji
- přistupovat k problémům aktivně, řešit je iniciativně a inovativně
- při jejich řešení postupovat způsobem racionálním, konstruktivním a účelným, vedoucím k cíli
- získané zkušenosti vyhodnocovat a využívat je při řešení dalších problémů a situací, s nimiž se v učení i v životě setká

Kompetence komunikovat znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- užívat přirozených prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, názorů, pocitů, mínění i úsudků i k naslouchání a porozumění druhým
- umět své pocity pojmenovat a vědět, že o nic můžeme beze studu mluvit
- vstřícně komunikovat se svým okolím, kultivovaně se domlouvat a vyjednávat
- užívat svých komunikačních schopností k dalšímu učení
- užívat technických i informačních prostředků k vlastnímu rozvoji a učení, k řešení problémů i k otevřené komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- vystupovat autonomně
- vnímat a přijímat hodnoty spojené s důstojnými a kultivovanými vztahy mezi lidmi
- zaujímat prosociální postoje, spolupracovat a spolupodílet se na činnostech i rozhodnutích
- odmítat společensky nežádoucí chování a bránit se jeho důsledkům
- adaptovat se na prostředí i jeho běžné proměny

Kompetence činnostní a občanské znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- vnímat svou sounáležitost s přírodním i společenským prostředím, kulturním i multikulturním světem, uvědomovat si osobní, občanskou i lidskou odpovědnost
- respektovat pravidla, etické i právní normy a požadavky společnosti, jejímž je členem
- zaujímat odpovědný vztah k práci i učení, k pracovním i tvůrčím aktivitám i jejich výsledkům
- vystupovat aktivně, projevovat činnost, pracovitost a podnikavost
- vnímat, přijímat, rozvíjet a chránit hodnoty spojené se zdravím a bezpečím, s životem a životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem

- propojovat emoce a uvědomovat si celou šíři svého vnitřního života

5.5. Vzdělávací oblasti ŠVP

A. DÍTĚ A JEHO TĚLO

K dílčím vzdělávacím cílům v této oblasti patří:

- osvojování si dovednosti k podpoře osobní pohody i pohody prostředí
- osvojování si poznatků o těle a jeho zdraví, o významu pohybu
- vytváření zdravých životních návyků a postojů
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu
- osvojování si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Vzdělávací oblast zahrnuje:

- lidské tělo a jeho části (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce, včetně pohlavních), jeho vývoj a změny (narození, růst těla a jeho proměny);
- zdravé životní návyky (pohybové činnosti a sport, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny);
- ochrana osobního zdraví (péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění), ochrana bezpečí (varování před úrazy, nebezpečím hrožícím při hrách, v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, věcmi a jevy);
- sebeobsluha (hygiena, stolování, oblékání, úklid);
- věci kolem nás (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a náradí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky, jejich užívání).

Očekávané výstupy:

- zachovat správné držení těla
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- pojmenovat části těla, některé orgány

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu pohybu a zdravé výživy

Očekávané výstupy ve vzdělávací oblasti Dítě a jeho tělo podrobněji rozvíjejí dle RVP PV Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd MŠ a rozpracovávají je do svých konkretizovaných očekávaných výstupů.

B. DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

K dílčím vzdělávacím cílům v této oblasti patří:

- rozvíjení řeči a jazykové dovednosti
- rozvíjení komunikativní dovednosti a kultivovaný projev
- osvojování si dovedností předcházejících čtení a psaní
- pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení
- rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- osvojování si relativní citové samostatnosti a schopnosti sebeovládání
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací oblast zahrnuje:

- dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly), sdělování (knížky, film, divadlo); předměty a jejich vlastnosti (velikost, barva, tvar, materiály, chuť, vůně, zvuky, funkce předmětů);
- číselné a matematické pojmy (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství);
- prostorové pojmy a souvislosti (v prostoru i v rovině, uspořádání předmětů), elementární časové pojmy a souvislosti (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok); lidé a jejich vlastnosti (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly);
- každý je jiný (přirozená různost lidí);
- já (individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou).

Očekávané výstupy:

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, správně vyslovovat, vést rozhovor
- porozumět slyšenému

- učit se z paměti krátké texty
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- sledovat očima zleva doprava
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu
- vědomě využívat všechny smysly
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chápat základní číselné a matematické pojmy
- chápat prostorové pojmy
- řešit problémy, úkoly a situace
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování, být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Očekávané výstupy ve vzdělávací oblasti Dítě a jeho psychika podrobněji rozvíjejí dle RVP PV Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd MŠ a rozpracovávají je do svých konkretizovaných očekávaných výstupů.

C. DÍTĚ A TEN DRUHÝ

K dílčím vzdělávacím cílům patří:

- seznamování se s pravidly ve vztahu k druhému
- osvojování si dovedností k navazování vztahů k druhým lidem
- posilování prosociálního chování, vytváření prosociálních postojů
- rozvíjení interaktivní a komunikativní dovednosti
- rozvíjení kooperativních dovedností
- povědomí o ochraně osobního soukromí a bezpečí

Vzdělávací oblast zahrnuje:

- vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími,
- cizí lidé, ochrana osobního bezpečí);
- rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat);
- mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi);

- pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla).

Očekávané výstupy:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- uvědomit si svá práva i povinnosti
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci

Očekávané výstupy ve vzdělávací oblasti Dítě a ten druhý podrobněji rozvíjejí dle RVP PV Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd MŠ a rozpracovávají je do svých konkretizovaných očekávaných výstupů.

D. DÍTĚ A SPOLEČNOST

K dílčím vzdělávacím cílům v této oblasti patří:

- sounáležitost se společenstvím třídy, schopnost přizpůsobit se, spolupracovat
- rozvoj základních kulturně společenských postojů
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytváření aktivních postojů ke světu, k životu a pozitivních vztahů ke kultuře a umění

Vzdělávací oblast zahrnuje:

- společenské role (dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané pohlavím či zaměstnáním);
- pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady;
- práce, pracovní činnosti a role (pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání, zaměstnání);
- kultura a umění (kultura prostředí, ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu, jak se lidé baví);
- rozmanitost lidského světa (naše vlast, jiné země, národy a kultury, multikultura).

Očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat a hodnotit svoje zážitky
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

Očekávané výstupy ve vzdělávací oblasti Dítě a společnost podrobněji rozvíjejí dle RVP PV Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd MŠ a rozpracovávají je do svých konkretizovaných očekávaných výstupů.

E. DÍTĚ A SVĚT**K dílčím vzdělávacím cílům v této oblasti patří:**

- vytváření vztahu k místu a prostředí, kde žije

- osvojování si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí
- osvojení si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem, živou a neživou přírodou, zemí
- chápání, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale i ničit
- rozvíjení schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- vytváření povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich vývoji a proměnách

Vzdělávací oblast zahrnuje:

- prostředí, v němž dítě žije (domov, škola, obec, okolí domova, okolí školy, život a dění v obci – doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy);
- příroda živá i neživá (rostliny, živočichové), přírodní jevy a děje (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě);
- látky a jejich vlastnosti (voda a vzduch, nerosty, kovy, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály);
- životní prostředí a jeho ochrana (vliv člověka na životní prostředí, na okolní krajinu, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody);
- věda a technika (technické přístroje, se kterými se dítě setkává);
- co je nebezpečné (nebezpečné předměty, přístroje, kontakt se zvířaty, s látkami ohrožujícími zdraví, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující);
- rozmanitost přírody i světa a jeho řád (země, hory, řeky, pohoří, světadíly, planeta Země, vesmír).

Očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené, které se doma i v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- mít povědomí o širším, společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Očekávané výstupy ve vzdělávací oblasti Dítě a svět podrobněji rozvíjejí dle RVP PV Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd MŠ a rozpracovávají je do svých konkretizovaných očekávaných výstupů.

Očekávané výstupy (aneb co dítě na konci předškolního období dokáže)

Dítě by mělo na konci předškolního věku získat v rozsahu svých možností přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro jeho život a další vzdělávání.

Vzdělávací nabídka (aneb co pedagog dítěti nabízí) zahrnuje činnosti, aktivity, hry, které rozvíjejí dítě v daných oblastech. Konkrétní výčet nabízených činností a aktivit je uveden a podrobně rozpracován v Třídních vzdělávacích programech jednotlivých tříd mateřské školy.

6. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace je činnost systematická s jasně vymezenou strukturou. Řídí se předem stanovenými kritérii. Je prováděna pravidelně a metodicky správně. Je vždy zaznamenávána a zpětně využívána.

Jde o průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek v mateřské škole a poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Jde o systematický proces, jehož výsledky MŠ využívá ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za kterých se tento proces uskutečňuje. Podává informace o evaluačních činnostech na úrovni školy, třídy, o sledování a hodnocení pokroků dětí.

Těžištěm je evaluace:

- ve vztahu k vzdělávacím oblastem RVP PV
- ve vztahu ke klíčovým kompetencím dle RVP PV
- hodnocení pokroků dětí
- sebereflexe/autoevaluace/ pedagoga.

Hodnocení je činnost většinou neplánovaná, neřízená, prováděná nepravidelně v závislosti na aktuální situaci a podmínkách. Nemá vymezená kritéria a předem stanovené metody.

Na úrovni školního vzdělávacího programu jsou sledovány především:

- podmínky
- cíle a záměry školního vzdělávacího programu
- práce pedagogického sboru

Na úrovni tříd je prováděna:

- evaluace integrovaného bloku
- evaluace a hodnocení třídy dětí
- evaluace a hodnocení jednotlivých dětí
- evaluace a sebereflexe (hodnocení sebe sama)

Pedagog je v rámci školy hodnocen ředitelem a zástupcem ředitele i jinými pedagogy.

Nástroje:

- pozorování
- rozhovor s dítětem, rozhovor s rodiči, konzultace s ostatními odborníky, diskuse
- charakteristika dítěte - evaluace herních aktivit dítěte, procesu učení (vhodné využití didaktických her a testů), evaluace jazykových projevů (úroveň komunikace), sociometrické metody (rozběr chování a jednání ve skupině, vztahy, postavení dítěte ve skupině apod.)
- evaluace portfolia, prací, výtvarů dítěte (např. kreseb, pracovních výrobků apod.)
- diagnostika dítěte a diagnostické kresby
- evaluace osobní dokumentace dítěte, anamnézy (rodinná i osobní)
- evaluace vlastní pedagogické aktivity

- zpětná vazba tematické části, podtématu a integrovaného bloku
- hospitace, orientační vstupy
- poznámky terénní, epizodické
- kontrolní činnost ředitelky školy a jí pověřené vedoucí učitelky, pedagogické rady
- dotazníky, anketa
- provozní porady
- evaluace dokumentace MŠ

Zdroje informací:

děti a jejich spontánní reakce, postoje, gesta, verbální i neverbální projevy, postoje rodičů, pedagogický sbor a další odborníci, partneři školy, zřizovatel, ZŠ, veřejnost, hodnotící zprávy ČŠI

Odpovědnost za evaluaci mají:

- učitelky a vedoucí MŠ za sběr dat potřebných k evaluaci
- učitelky a vedoucí MŠ za jejich vyhodnocování
- učitelky a vedoucí MŠ za plán opatření pro zachování kvality, nápravu nebo další zkvalitnění v dané oblasti
- nepedagogičtí zaměstnanci MŠ
- v některých případech se evaluace účastní zákonní zástupci dětí

6.1. Předmět evaluace

PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
Věcné podmínky	Vhodnost dětského nábytku, materiální vybavenost	bezpečnost
		dostatečnost
		antropometrické požadavky
Životospráva	Pitný režim	dodržování
		Přístup k tekutinám
		Sebeobsluha v nalévání
	Strava	Pestrost
		Vyváženost
		Nenucení do jídla
	Pohyb	Zajištění volného pohybu v prostorách MŠ, na zahradě, v tělocvičně
	Pravidelnost	Pravidelný denní režim
Psychosociální podmínky	Prostředí MŠ	Podnětnost, útulnost, možnost volby hraček
		Důvěra, klid a bezpečí
		Spolupráce se zákonnými zástupci
	Adaptace	Vhodnost motivace, přiměřenost
		Atmosféra klidu a pohody
		Jasně pokyny, oční kontakt
	Individuální přístup	Ohled na potřeby dětí
		Flexibilita a pružnost
Organizace	Denní řád	

	Program	Vyváženost podílu řízené činnosti a spontánní činnosti, doplňkové aktivity
		Umožnění hry a relaxace
		Respekt k individuálním potřebám
	Bezpečnost	Uzamknutí objektu
		Vhodné vybavení
		Dodržování pravidel
		Poučení dětí o bezpečnosti
Personální podmínky	Kvalifikovanost	Plná kvalifikovanost
		Doplňování kvalifikace
		DVPP
	Pedagogický sbor	Profesionalita
		Spolupráce se zákonnými zástupci, odborníky
	Ostatní zaměstnanci MŠ	Zajištění provozu
		Spolupráce s pedagogy
Přístup k dětem		
Spolupráce se zákonnými zástupci	Spoluúčast zákonných zástupců	Vzájemná důvěra
		Podíl na dění v MŠ
	Informovanost	Pravidelnost, dostatečnost
	Podpora	Podpora, vstřícnost
Nabídka poradenství		
Řízení MŠ	Pedagogický sbor	Vymezení a dodržování povinností a pravomocí
	Informační systém	Systém, funkčnost
	Plánování	Funkčnost
	Plánování	Zpětná vazba
		Smysluplnost evaluace
		Spolupráce při tvorbě ŠVP, TVP
	Spolupráce s vedením ZŠ	Zpětná vazba
		Zapojení do rozhodování
		Respekt
	Spolupráce s partnery	Spolupráce se zřizovatelem
Spolupráce s okolními subjekty		

CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
Dlouhodobé cíle	Rozvoj dítěte	Vyrovňávání dysbalancí ve vývoji
		Sebeobsluha a samostatnost
		Podpora komunikace
		Spolupráce
		Utváření hodnot a postojů
	Příprava na školu	Systematické rozvíjení a působení na dítě pro usnadnění přechodu do ZŠ
		Cílená spolupráce se ŠPZ
Dílčí cíle	Naplnění vzdělávací nabídkou	Spolupráce se zákonnými zástupci
		Vhodnost, přiměřenost, individualizace náročnosti
		Směřování ke klíčovým kompetencím

VZDĚLÁVACÍ OBSAH	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
	Téma a podtéma	vhodnost
	Integrovaný blok	vhodnost
		Naplnění klíčových kompetencí
	TVP	Kvalita zpracování
		Obsažení všech vzdělávacích oblastí
		Dosahování dílčích cílů
VZDĚLÁVACÍ PROCES	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
	Styl práce pedagogů	Individualizace
		Vizualizace
		Skupinová práce s minimem práce frontální
		Názornost
		Prožitkovost
	Průběh vzdělávání	Interakce a zpětná vazba mezi pedagogem a dítětem
		Kvalita spolupráce mezi pedagogy
		Spolupráce se zákonnými zástupci

VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ	Cíle evaluace	Kritéria evaluace
	Hodnocení výsledků	Realizace TVP
		Naplnňování klíčových kompetencí
INTEGROVANÝ BLOK	Témata	vhodnost
		obtížnost
	dostatečnost	
	Klíčové kompetence	Průběžné naplňování a před vstupem do ZŠ
		Náročnost a dosažitelnost
HODNOCENÍ TŘÍDY	Složení třídy	Odpovídá zaměření (počet, OŠD)
	Adaptace	Průběh, doba
	Průběh vzdělávání	Realizace TVP
	Akce	Realizace, přínos, negativa
HONOCENÍ JEDNOTLIVÝCH DĚTÍ	Všeobecný rozvoj dítěte	Oblasti uvedené v diagnostických záznamech jednotlivých dětí
SEBEREFLEXE	Plnění povinností	Podíl na zpracování ŠVP, TVP
		Plánování a příprava vzdělávacího procesu
		Vedení potřebné dokumentace
		Evaluační činnost
		Plnění zadaných úkolů
	Aktivita	
	Řešení problémů	
	Podíl na estetice a účelnosti prostředí	

	Spolupráce	Spolupráce s ostatními zaměstnanci, zákonnými zástupci
	Přístup k dětem	Profesionalita v péči o děti
		Účelná diagnostika
		Empatie a zajištění bezpečného, klidného a podnětného prostředí
		Zastoupení individuálního i skupinového přístupu k dětem
		Podpora v samostatnosti
		Pozitivní posilování a pochvala x negativní komentáře

6.2. Časový plán evaluace

Denně:

- evaluace konkrétních činností, výsledků hry jedince či skupiny provádí učitelka, učitelka společně s dětmi

Průběžně:

- evaluace integrovaného bloku, jeho průběhu a výsledků učitelkou
- evaluace podmínek a kvality výsledků práce v rámci třídy učitelkou
- evaluace práce učitelek vedoucí MŠ na základě hospitací, orientačních vstupů a pedagogických rad
- autoevaluace (provádí učitelka rozbořem a analýzou své práce)
- evaluace věcných a psychosociálních podmínek vedoucí MŠ a učitelkou
- spoluúčast rodičů, ohlasy na práci školy zjišťují učitelky dotazníkem, rozhovorem s rodiči

Týdně, měsíčně:

- kontrolu třídní dokumentace vedoucí MŠ
- kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu vyhodnocuje vedoucí MŠ a učitelky na pedagogických radách

V lednu a v červnu:

- evaluaci chování dětí i celé skupiny, individuální rozvoj a relativní posun dítěte provádí učitelky (diagnostika, záznamy o dětech)

V závěru roku:

- evaluaci vzdělávacího obsahu ŠVP PV a TVP na úrovni tříd provádí učitelky a vedoucí MŠ

Závěr

Školní vzdělávací program PV **RADOSTNĚ, ZVÍDAVĚ, SPOLEČNĚ** je otevřeným dokumentem, který právě na základě evaluačních činností umožňuje proměnu, zkvalitňování a další příznivý rozvoj školy.